

Victoria MĂRGINEANU

SĂ SCRITEM O DICTARE!

Cu prilejul sărbătorii „Limba noastră cea română”, a fost organizat Concursul „O dictare pentru fiecare”. O competiție admirabilă, din punctul meu de vedere, cu atât mai mult cu cât remunerarea financiară a fost o motivație suficientă ca oameni de toate vârstele să dea năvală, absolut convingși de cunoștințele lor profunde în ale gramaticii limbii române.

Rezultatele însă nu sunt atât de optimiste. Premiul cel mare, de două mii de lei, oferit de Primăria Municipiului Chișinău, nu a mai ajuns în buzunarul unuia dintre cei care să fi primit vreun „zece”, pentru că... nu a luat nimeni nota maximă. În schimb, nota „nouă” a fost obținută de „tocmai” trei persoane. Până aici, totul e bine și aproape frumos, dar ce se află la polul opus e, de-a dreptul, disperant. Șase sute de persoane din cele peste o mie care au participat au scris dictarea pe nota „patru”. Astfel, constatăm că mai mult de jumătate dintre concurenți nu cunosc gramatica limbii române nici pe o notă trecătoare.

De fapt, de unde să o cunoască, când majoritatea dintre ei își pierd timpul pe tot felul de rețele de socializare! Acolo unde pot să se relaxeze complet și să scrie prescurtat, să omită cratimele și chiar să inventeze noi cuvinte, inteligibile doar pentru gașca lor. De ce i-am critica însă doar pe oamenii obișnuiți, când și în presă se scrie, nestingherit, fără diacritice? Când nici pentru unii politicieni nu putem băga mâna în foc că scriu corect. Când și unii interpreți scriu anunțuri și felicitări fără a ține cont de semnele de punctuație sau de vreo altă regulă a gramaticii limbii române...

Mă întreb cine dintre cei enumerați mai sus a consultat vreodată *Dicționarul greșelilor de limbă* al lui Valentin Guțu, *Ghidul de exprimare corectă în limba română* al Elenei Ungureanu? Cine folosește DOOM-ul pentru a consulta corectitudinea scrierii cuvintelor? De asemenea, în biblioteci sunt o serie de cărți de-a dreptul edificatoare, precum *Probleme ale exprimării corecte*, *Anglicismele în limba română*, *Cuvintele limbii române între corect și incorect*, scrise de remarcabila lingvistă Mioara Avram, dar și de alți autori. Nu sunt „bestselleruri” și nici nu fac parte din cele mai atractive topuri, dar sunt extrem de utile.

Pot să remarc că unele televiziuni au promovat exprimarea corectă, iar emisiunea „E bine să știm...”

de la Jurnal TV a fost una cu adevărat instructivă. Rubrici de exprimare corectă erau și la Moldova 1, dar și la Radio Moldova. Oare s-au epuizat regulile bine de știut? La noi astfel de emisiuni ar trebui difuzate iar și iar.

Cu vreo șase ani în urmă, la TVR se difuza o altă producție televizată, „Doar o vorbă săț-i mai spun”, realizată de George Pruteanu. Atunci nu s-a întâmplat să o vizionez, dar ce noroc de internet! E regretabil că majoritatea utilizatorilor nu îl folosesc pentru dezvoltarea lor personală. Filologul român avea și un site: www.pruteanu.ro. În mulțimea de linkuri accesate, vă sugerez să nu-l treceți cu vederea.

Amintesc și de publicitatea de pe străzile Chișinăului. Cred că nu o dată s-a întâmplat să vedeți afișe cu mai puține litere decât ar trebui sau anunțuri cu evidente greșeli gramaticale. Dacă nu le-ați observat, e prea mică probabilitatea să fie vorba doar de lipsă de atenție.

**CRED CĂ NU O DATĂ S-A ÎNTÂMPLAT SĂ
VEDEȚI AFIȘE CU MAI PUȚINE LITERE DECÂT
AR TREBUI SAU ANUNȚURI CU EVIDENTE
GREȘELI GRAMATICALE.**

Astfel, emisiunile de la televizor, rubricile din ziare referitoare la corectitudinea exprimării ar trebui să existe și în continuare. Acestea ne-ar ajuta să eliminăm din vorbirea noastră greșelile de limbă. Și lectura ne poate ajuta în acest sens. Iar dacă nu vă sunt pe plac ghidurile, aveți posibilitatea de a alege o mulțime de alte tipuri de cărți. Să citim, dar să o facem în fiecare zi. Să scriem, dar să nu uităm de diacritice. Să comunicăm, dar fără rusisme. Oriunde, chiar și pe Skype.

Karen Elizabeth Gordon spune: „Asemenea unei cămăși de noapte diafane, limba dezvăluie și acoperă”. Ea ne dezvăluie inteligența și ne acoperă defectele. Sau invers. Totul depinde de felul cum comunicăm. Până la urmă, depinde și de dragostea de limba maternă. Oare nu gândim noi în limba română mereu? Oare nu ar trebui să ne exprimăm corect mereu? Vă rog să mă contraziceți. Iar la următoarele dictări, să vă luați banii. Fără ezitare. ➤